

INSPECTIEVERSLAG OVER DE DOORLICHTING

Niveau	BuBaO
Instellingsnummer	110726
Instelling	Lagere School BuO vh Gemeenschapsonderwijs
directeur	Lutgarde VAN POELE
adres	Kapellebaan 29 2590 BERLAAR
telefoon	03-482.00.62
fax	03-482.00.63
e-mail	bsbo.berlaar@g-o.be
website/URL	www.balderschool.be
Inrichtende macht/Bestuur	Het Gemeenschapsonderwijs 960104
adres	Emile Jacqmainlaan Alhambragebouw 20 1000 BRUSSEL-STAD
Overkoepelende structuur	BaO Kla4 120543
Tijdstip doorlichting	van 20 april 2009 tot 27 april 2009
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Guido Aerts
Teamleden	Dirk Lambrechts
Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
Externe deskundige(n)	nihil
Datum van bespreking met de instelling	19 mei 2009

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	3
2	RELEVANTE KENMERKEN	4
3	FOCUS VAN DE DOORLICHTING	5
3.1	Leergebieden in de focus	5
3.2	Procesindicatoren en/of -variabelen in de focus	7
3.3	Outputindicatoren en/of -variabelen in de focus	7
4	KWALITEITSPROFIEL	8
5	RESULTATEN	10
5.1	(Leer)prestaties	10
5.2	Schoolloopbaan	12
5.3	Outcomes	12
5.4	Tevredenheid	12
6	ASPECTEN VAN DE WERKING	13
6.1	Algemeen	13
6.2	Personeel	13
6.3	Logistiek	14
6.4	Onderwijskundig	14
7	STERKTES EN ZWAKTES	16
7.1	Relevante aspecten waarin de school goed is	16
7.2	Relevante aspecten die de school kan verbeteren	16
7.3	Relevante aspecten die de school moet verbeteren	16
8	ADVIES	17
9	REGELING VOOR HET VERVOLG	18

1 INLEIDING

Van 20 april 2009 tot 27 april 2009 bezocht de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap uw instelling. Zij deed dit in het kader van haar decretale opdracht om voor de overheid toezicht uit te oefenen op de kwaliteit en de kwaliteitszorg van onderwijsinstellingen. Zij is daarbij bevoegd voor:

- de controle van het studiepeil;
- de naleving van de onderwijsregelgeving;
- de controle op de naleving van de wet op de veiligheid, het welzijn en de hygiëne.

Zij heeft niet de bevoegdheid om individuele personeelsleden te evalueren.

Het toezichtskader dat de inspectie daarvoor gebruikt is het CIPO-model:

- Context: factoren waarop de instelling weinig of geen invloed heeft (bijv. inplanting, wetgeving);
- Input: menselijk potentieel, onderwijsaanbod en materiële middelen;
- Proces: de manier waarop de instelling haar doelstellingen nastreeft;
- Output: de mate waarin de instelling haar doelstellingen bereikt.

Tijdens een doorlichting voert de inspectie volgende activiteiten uit: onderzoek en analyse van documenten en gegevens, observaties en gesprekken.

Het onderzoek mondt uit in een verslag. Dat begint met een opsomming van de relevante kenmerken van de instelling. Daarna volgt een overzicht van de kwaliteitsaspecten die onderzocht worden. De selectie daarvan gebeurt op basis van een vooronderzoek. Dan volgt de synthese in een kwaliteitsprofiel. Het volgende hoofdstuk beschrijft de resultaten. De vooraf vastgelegde procesindicatoren worden dan beoordeeld. In een conclusie worden dan sterke punten, werkpunten en dringende actiepunten opgesomd, waarna een advies aan de overheid wordt geformuleerd. Het verslag eindigt met de regeling voor het vervolgtoezicht.

Het doorlichtingsverslag resulteert in één van drie mogelijke adviezen:

- gunstig;
- beperkt gunstig;
- ongunstig.

Een gunstig advies is noodzakelijk, wil de instelling verder erkend worden en/of verder opgenomen worden in de financierings- of subsidiëringsregeling.

Het verslag moet binnen een termijn van 30 kalenderdagen na ontvangst op een personeelsvergadering integraal besproken worden.

Het verslag is openbaar en kan ongeveer drie maanden na de doorlichting geraadpleegd worden op de website van het departement onderwijs op het adres www.ond.vlaanderen.be/doorlichtingsverslagen of op www.schooldoorlichting.be.

Het verslag mag niet gebruikt worden voor publicitaire doeleinden (bijvoorbeeld met het oog op leerlingenwerving).

2 RELEVANTE KENMERKEN

- stijging leerlingenpopulatie voorbij vijf jaar
- betekenisvolle aanwezigheid van leerlingen met specifieke noden
- deelname aan specifieke projecten (proeftuin, Comenius, ...)
- de school groepeerde de leerlingen in typeoverschrijdende groepen.
- twee vestigingsplaatsen (Lier en Berlaar) sinds 2004-2005 met nieuwe directie.

3 FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek heeft de inspectie leergebieden en de procesindicatoren geselecteerd die in aanmerking komen voor onderzoek tijdens de doorlichting. De geselecteerde items zijn aangeduid met 'J' of met 'X'.

3.1 Leergebieden in de focus

Buitengewoon lager onderwijs :

leren leren	DL-f
De beginsituatie	J
De doelenfase	J
De voorbereidingsfase	J
De uitvoeringsfase	J
De evaluatiefase	J
sociaal-emotionele ontwikkeling - sociale vaardigheden	
De beginsituatie	
De doelenfase	
De voorbereidingsfase	
De uitvoeringsfase	
De evaluatiefase	
motorische ontwikkeling - lichamelijke opvoeding	
De beginsituatie	
De doelenfase	
De voorbereidingsfase	
De uitvoeringsfase	
De evaluatiefase	
muzische vorming	
De beginsituatie	
De doelenfase	
De voorbereidingsfase	
De uitvoeringsfase	
De evaluatiefase	

**Nederlands -
communicatie en taal -
communicatie en taal: Nederlands
en Vlaamse gebarentaal**

De beginsituatie	J
De doelenfase	J
De voorbereidingsfase	J
De uitvoeringsfase	J
De evaluatiefase	J

Frans

De beginsituatie	
De doelenfase	
De voorbereidingsfase	
De uitvoeringsfase	
De evaluatiefase	

**wereldoriëntatie -
wereldoriëntatie: dovencultuur**

De beginsituatie	J
De doelenfase	J
De voorbereidingsfase	J
De uitvoeringsfase	J
De evaluatiefase	J

**wiskunde -
wiskunde: functioneel rekenen -
wiskundige initiatie**

De beginsituatie	
De doelenfase	
De voorbereidingsfase	
De uitvoeringsfase	
De evaluatiefase	

ICT

De beginsituatie	
De doelenfase	
De voorbereidingsfase	
De uitvoeringsfase	
De evaluatiefase	

3.2 Procesindicatoren en/of -variabelen in de focus

Algemeen	
Leiderschap	
Visie	
Besluitvorming	
Kwaliteitszorg	
Zelfevaluatie	
Kwaliteitssysteem	
Personeel	
Personeelsbeheer	
Personeelsorganisatie	
Evaluatiesysteem	
Professionalisering	
Aanvangsbegeleiding	
Deskundigheidsbevordering	X
Logistiek	
Materieel beheer	
Financiële middelen	
Kostenbeheersing In/ curs	
Uitrusting	
Infrastructuur	
Welzijn	
Veiligheid	
Gezondheid en hygiëne	
Milieu	
Werken/ stages	
Onderwijskundig	
Curriculum	
Onderwijsaanbod	
Onderwijsorganisatie	
Begeleiding	
Afstemming andere partners	
Leerbegeleiding	X
Loopbaanbegeleiding	
Socio-emotionele begeleiding	X
Evaluatie	
Evaluatiepraktijk	
Rapporteringspraktijk	

3.3 Outputindicatoren en/of -variabelen in de focus

Output	
Schoolloopbaan	
Rendement	
Toegang tot onderwijs	
Outcomes	
Vervolgonderwijs	
Aansluiting arbeidsmarkt	
Tevredenheid	
Leerlingen	
Personeel	
Partners	

4 KWALITEITSPROFIEL

In het opvoedingsproject van de school zijn er vier accenten: vertrouwen en welbevinden, sociale en emotionele ontwikkeling, plezier in leren en naar school gaan en een krachtige leeromgeving en werkelijkheidsgericht onderwijs. Het onderwijsaanbod is duidelijk geïnspireerd door deze accenten. De school slaagt er in belangrijke mate in om zowel haar opvoedingsproject te realiseren als te voldoen aan haar decretele verplichtingen.

Teamleden vermelden de goede teamgeest als een van de sterke punten van de school. Vanuit dit eigen welbevinden probeert het team om ook de leerlingen vertrouwen te geven, ze succes te laten ervaren en het welbevinden van de kinderen te stimuleren. Observaties tonen aan dat de kinderen zich goed voelen op school. Het team laat niet na om dit welbevinden ook te bevragen. Via vragenlijsten, aangepast aan de leeftijd en de mogelijkheden van de kinderen, peilt te school naar het welbevinden van de kinderen. De resultaten van deze bevraging bevestigen de tevredenheid van de kinderen.

De goede samenwerking van de teamleden is ook zichtbaar in de socio-emotionele begeleiding. Het schoolteam werkt vooral preventief maar heeft eveneens aandacht voor het stellen van grenzen. In het individuele handelingsplan is er een gerichte aandacht voor de socio-emotionele problematiek. De leerlingenbespreking op teamvergaderingen geven aan dat alle teamleden zich verantwoordelijk voelen voor en betrokken worden bij de socio-emotionele begeleiding. Verscheidene waardevolle methodieken ondersteunen de ontwikkeling van sociale vaardigheden bij de leerlingen. De speelplaatswerking is een voorbeeld van goede praktijk. De time-outwerking is voor de vestigingsplaats waar die georganiseerd wordt een goed antwoord op de plaatselijke problematiek.

In de klassen heerst er een positief werk- en leerklimaat. Leerkrachten zorgen voor afwisselende werk- en groeperingsvormen. Vooral ook tijdens leeruitstappen, projecten en openluchtklassen realiseert het team werkelijkheidsgericht onderwijs. De functionele groepen en speelleerklassen zijn hun naam waard. Leerkrachten bieden leerinhouden aan, vertrekkend vanuit de belevingswereld van de kinderen. Daarbij ligt het accent op belevend en handelend leren. De bijgewoonde lessen waren rijk, interactief, afwisselend en ondersteunend, zodat een krachtige leeromgeving wordt gecreëerd.

‘Leren leren’ krijgt in de school terecht extra aandacht. Rekening houdend met de leeftijd en het ontwikkelingsniveau van de leerlingen besteden de teamleden aandacht aan de manier waarop de kinderen tot informatieverwerking en probleemoplossing komen. De functionele manier waarop dit in verschillende groepen gebeurt zorgt ervoor dat kinderen uitgedaagd worden en op een vrijwel vanzelfsprekende manier tot leren komen. ‘Leren leren’ kan nog aan waarde winnen als teamleden hun visie op ‘leren kiezen tot leren plannen’ bespreekbaar stellen en verder uitdiepen. Het initiatief om de aanpak van de zelfstandige werkvormen te inventariseren en te filmen als basis voor verdere bespreking is een goede aanzet daartoe.

De teamleden maken goed gebruik van de hen toevertrouwde handelingsruimte en nemen hun verantwoordelijkheid op, waardoor er een sterke multidisciplinaire samenwerking ontstaat. Niet alleen voor ‘leren leren’ maar ook voor Nederlands leidt deze aanpak tot hoge effecten. Het taalaanbod, gedragen door verscheidene teamleden, is breed en evenwichtig. De ondersteuning door de paramedici gebeurt op een erg professionele manier en heeft een duidelijke toegevoegde waarde. De keuzes die gemaakt worden voor het aanbod Nederlands zijn in belangrijke mate afgestemd op de noden van de kinderen. Deze noden kunnen zowel functioneel zijn voor het schoolse leren als voor het gebruik in het dagelijks leven.

Kwaliteitsverschillen in de invulling van de domeinen technologie en verkeers- en mobiliteitseducatie wijzen erop dat het leergebied wereldoriëntatie nog niet volledig op punt staat. Het aanbod wordt soms gestuurd vanuit bijeengeraapte en cursorisch opgevatte inhouden dan vanuit een doelenselectie. Ook de doorgaande lijnen in het leergebied worden nog onvoldoende bewaakt. Toch slagen de meeste leerkrachten erin om een waardevol aanbod uit te werken en de verschillende domeinen van het leergebied aan bod te laten komen.

Vanuit de handelingsplanning hebben de teamleden aandacht voor de zorgvraag van elk kind. Zowel uit toetsen, leerlingenvoer, evaluaties als uit observaties blijkt dat de school voldoet aan haar inspanningsverplichting inzake leerbegeleiding. De handelingsplanning is cyclisch opgevat en benadert alle aspecten van de totale persoonlijkheid van iedere leerling. Door de wijze waarop klassenraden, rapportering en oudercontacten opgezet worden heeft de school aandacht voor de effecten van haar onderwijs. De school levert voldoende inspanning om met de ouders te communiceren over de ontwikkeling van haar leerlingen.

De school heeft het ambitieus project opgevat om de documentverwerking van de handelingsplanning te digitaliseren. Het bestand bevat lijsten met voor ieder leergebied ontwikkelingsdoelen, tussendoelen en voor Nederlands verfijningsdoelen. Het instrument is zodanig opgevat dat het kan dienen als referentiekader, planningsdocument, leerlijn, evaluatiesysteem en volgsysteem. Doordat het instrument zoveel verschillende aspecten heeft, vraagt het voor het team heel wat tijd om ermee te leren werken en om het nut én de inhoud van het document te doorgronden. Verdere communicatie, inhoudelijke studie, ondersteuning en een goede fasering kunnen ervoor zorgen dat dit waardevol instrument optimaal kan aangewend worden.

De sterke multidisciplinaire aanpak, vormen van co-teaching en groepsinterne ondersteuning dragen bij tot het 'leren met en van elkaar' als vorm van interne professionalisering. De externe nascholing, bewaakt en ondersteund door het nascholingsteam, is evenwichtig en draagt bij tot de verdere professionalisering van zowel afzonderlijke teamleden als het volledige schoolteam. Dit alles zorgt ervoor dat deskundigheidsbevordering een sterk punt is van de school. Het blijft evenwel een uitdaging om de verschillende kwaliteiten die aanwezig zijn in de beide teams over de vestigingsplaatsen heen uit te wisselen en aan te wenden.

De onderwijsinspectie drukt haar waardering uit voor het vele goede werk dat de teamleden verrichten. Ze gaat ervan uit dat deze school zelf haar beleid verder kan uitstippelen en bijsturen om haar onderwijsproject verder te realiseren en te optimaliseren.

5 RESULTATEN

5.1 (Leer)prestaties

5.1.1 Buitengewoon lager onderwijs

Het onderzoek van de (leer)resultaten levert voor de leergebieden in de focus volgende conclusies op in verband met het **nastreven** van ontwikkelingsdoelen:

Nederlands

Voldoet

Vaststellingen

- De teamleden selecteren zowel ontwikkelingsdoelen als tussendoelen, op basis van de leerlijn, uit de verschillende domeinen van taal. Ze streven daarbij een goed evenwicht na tussen de mondelinge en schriftelijke vaardigheden, de receptieve en productieve vaardigheden en de technische en creatieve vaardigheden, tussen school- en instructietaal en normaalfunctioneel taalgebruik. Ze zijn terecht van oordeel dat de leerlingen al deze vaardigheden zoveel als mogelijk moeten beheersen om zowel in het maatschappelijke leven als in het vervolgonderwijs te kunnen functioneren. Er is vooral maar niet uitsluitend bij de jongere leerlingen bijkomende aandacht voor woordenschatverruiming door samenhang te plannen met het leergebied wereldoriëntatie. Bij de oudere leerlingen, in de functionele groepen en tijdens schoolprojecten wordt het taalonderwijs meer functioneel door gebruik van verscheidene, in andere leergebieden geïntegreerde taalvormen. Tijdens de bijgewoonde lessen was het taalonderwijs interactief, afwisselend en ondersteunend.
- De teamleden gebruiken materialen uit verscheidene leerpakketten en bronnen. De spellingsafspraken zijn gradueel opgebouwd. Verscheidene teamleden trachten ook transfer te bevorderen door aandacht te besteden aan de wil bij de kinderen om zonder fouten te schrijven. Zowel het technisch lezen, het begrijpend lezen en de spelling worden opgevolgd met genormeerde toetsen. De taalvaardigheid van jongere leerlingen wordt bij de beginsituatiebepaling gemeten met genormeerde taalvaardigheidstoetsen. Voor de andere domeinen hanteren de leraren zowel eigen observatiegegevens als toetsen al dan niet uit leerpakketten om de effecten in kaart te brengen. Tevens besteedt het team aandacht aan de leesbevordering, zowel door groepsinterne activiteiten als door bibliotheekbezoek. De school beschikt over een aantal leesboeken om kinderen die het leesteknisch moeilijk hebben, toch een aanbod te geven dat afgestemd is op hun belangstelling.
- Er is in de school een goede geïntegreerde en multidisciplinaire werking om de taalvaardigheid van de leerlingen te ontwikkelen. Door goede afspraken over therapieën en ondersteuning tussen de groepsleraren, de bijzondere leermeesters individueel onderwijs en de logopedisten is de samenhang gegarandeerd. Verscheidene werk- en groepeeringsvormen, groepsintern en groepsoverstijgend, zowel als specifieke methodieken ondersteunen het leerproces. Deze aanpak zorgt tevens voor een gedifferentieerd aanbod om de groei in taalvaardigheid voor iedere leerling te optimaliseren.
- Volgens de teamleden is de leerlijn met ontwikkelingsdoelen en tussendoelen volledig afgewerkt. Dit referentiekader, dat tevens als planningsdocument, volgsysteem en verantwoordingsdocument wordt gebruikt, is zeker een meerwaarde voor het taalonderwijs. Het is een uitdaging om onder supervisie van de orthopedagogen voldoende tijd te nemen om de doelenselectie voor het leergebied Nederlands te verankeren, te borgen en zo nodig bij te sturen.
- De effecten van het taalonderwijs zijn goed zichtbaar in de volledig verbaal geformuleerde rapportering per taaldomein, het leerlingvolgsysteem, in de groeps- en individuele handelingsplannen en het leerlingenwerk.

Wereldoriëntatie

Voldoet

Vaststellingen

- De school heeft een visie op dit leergebied waarbij een kruisbestuiving wordt beoogd tussen enerzijds kindgericht werken met het accent op beleving en verkenning van de wereld en anderzijds doelgericht

werken vanuit de handelingsplanning. Het team spreekt daarom veeleer van een 'leertraject' voor wereldoriëntatie dan van een 'leerlijn'. Heel wat leraren hebben de vaardigheden goed in de vingers om de kindgerichte visie te concretiseren in inhouden en activiteiten. Dit blijkt duidelijk uit de themakeuze, een vrij goed evenwicht tussen de domeinen, een rijk aanbod en activiteiten gericht op doen en beleven in wisselende werk- en groeperingsvormen. Sommige leraren hanteren methodieken om de interesse van de leerlingen in kaart te brengen om vervolgens het aanbod verder te verrijken. In tegenstelling daarmee bieden enkele leraren binnen de thema's nog inhouden aan die veeleer domeinspecifiek zijn, met daarin nog verscheidene cursorische onderwerpen gericht op het verwerven van losse feitenkennis, wat weinig meerwaarde heeft voor het zich kunnen behelpen in de maatschappij. Het aanbod wordt er veeleer gestuurd vanuit beschikbare werkblaadjes dan vanuit een doelenselectie.

- De speelleerklassen en de functionele klassen maken hun naam waar. Het onderwijs is er erg rijk, samenhangend en functioneel voor de doelen die deze leraren zich stellen.
- De groepsleraren maken goed gebruik van de mogelijkheden in de omgeving van de school. Ze brengen materialen in de klas. Het onderwijs is dan ook goed aanschouwelijk. Tijdens openluchtklassen en schoolprojecten krijgt het onderwijs door het doorbreken van de leergebieden een grote werkelijkheidswaarde.
- De groepsleraren besteden terecht veel aandacht aan het tijdsbesef, dit vooral om kinderen met aandachts- en werkhoudingsproblemen een houvast te bieden.
- Subteams maken afspraken over gemeenschappelijke thema's, waarbij men tracht in te spelen op algemene noden en vragen van leerlingen, of noden van de school. Ze werken deze thema's elk op een eigen wijze verder uit. De leraren organiseren af en toe groepsdoorbrekende activiteiten.
- De invulling van het domein 'technologie' verschilt sterk in kwaliteit naargelang de inzichten van de leraren. In sommige groepen is er amper een aanbod, in andere groepen worden heel wat technische activiteiten georganiseerd. De school is een samenwerking aangegaan met de lerarenopleiding van Lier om nieuwe materialen en activiteiten voor technologie in te voeren. Ook voor 'verkeer en mobiliteit' zijn er grote kwaliteitsverschillen. Heel wat leraren hebben het nog moeilijk om de relatie te leggen tussen verkeersopvoeding en ruimtelijke oriëntatie zoals dat in de decretale ontwikkelingsdoelen wordt beoogd. Andere leraren werken sterk geïntegreerd en doordacht aan verkeersopvoeding. Het motorisch aspect van het fietsen wordt voor leerlingen die dat nodig hebben geregeld geoefend en opgevolgd zowel door de groepsleraren als door de leraren bewegingsopvoeding.
- Op schoolniveau is er onder impuls van een werkgroep een degelijk gezondheidsbeleid. Gezonde voeding, drinken van water, aandacht voor hygiëne en gezond bewegen staan geregeld in de focus. Inhouden in verband met gezondheid komen geregeld voor in de lessen wereldoriëntatie en in projecten.
- Het werken vanuit doelen is voor heel wat leraren nog een moeilijke opgave. Het 'leertraject' met ontwikkelingsdoelen en tussendoelen wordt nog veeleer gebruikt als verantwoordingsmiddel en minder als planningsmiddel. Dat is ook te merken in de rapportering voor het leergebied waar vooral attitudes worden geëvalueerd en weinig vaardigheden. Het vormt nog een uitdaging om de doelen verder te verfijnen en samen na te denken over welke kennis en vaardigheden fundamentele ankers vormen voor deze doelen.

Leren leren

Voldoet

Vaststellingen

- De school heeft een visie op 'leren leren' ontwikkeld waarbij het leergebiedoverschrijdende aspect en de transfer centraal staat. De methodieken die de school heeft gekozen om het 'leren leren' systematisch aan te pakken zijn grotendeels gebaseerd op de cognitieve vaardigheden van Feuerstein en sluiten nauw aan bij de schoolvisie en bij de kerngedachten van de decretale ontwikkelingsdoelen. Heel wat vooropgestelde doelen hebben ook een sociaal-emotionele inslag. Enkele leraren hanteren daarenboven nog andere interessante methodieken waarmee ze kennis hebben gemaakt tijdens een nascholing. De leerlijn 'leren leren' vormt de rode draad tussen de verschillende methodieken.
- Omwille van organisatorische redenen plant de school in het merendeel maar niet alle groepen aparte lessen door een bijzondere leermeester. De activiteiten gebeuren in co-teaching waarbij de groepsleraar ondersteunt en actief deelneemt. De al dan niet schriftelijke evaluatie gebeurt samen. Uit de observaties blijkt dat leraren die al genoten hebben van deze ondersteuning er goed in slagen de geleerde leraarsvaardigheden te gebruiken. Toch gebeurt het dat deze vaardigheden minder frequent aangewend

worden wanneer de ondersteuning vermindert. Het is een uitdaging voor het intern leiderschap om de multiplicatie van deze leraarsvaardigheden verder op te volgen en te borgen.

- Om het zelfstandig leren te bevorderen organiseren de leraren zelfstandige werkvormen. In de groepen van de jongere leerlingen hebben de leraren nog verschillende opvattingen over de rol van het 'leren kiezen' als eerste stap naar het 'leren plannen'. De verschillende zelfstandige werkvormen bieden heel wat kansen tot actief, explorerend en zelfsturend leren, maar sluiten nog weinig op elkaar aan. In één vestigingsplaats is daarom gestart met de inventarisatie en het filmen van deze werkvormen, om bespreking, intervisie en verdere afstemming mogelijk te maken. Ook over het leren plannen als voorbereiding voor het secundair onderwijs zijn er verschillen in kwaliteit. Het is spijtig dat de inzichten hierover nog weinig over de vestigingsplaatsen heen bespreekbaar werden gesteld.
- De evaluatie van het leren leren is nog een moeilijke zaak. Verscheidene teamleden stellen terecht dat niet alle doelen meetbaar of observeerbaar zijn. Verdere visievorming en bespreking kan leiden tot diepere inzichten in deze moeilijke materie.

5.2 Schoolloopbaan

5.3 Outcomes

5.4 Tevredenheid

6 ASPECTEN VAN DE WERKING

6.1 Algemeen

6.2 Personeel

6.2.1 Personeelsbeheer

6.2.2 Professionalisering

6.2.2.1 Aanvangsbegeleiding

6.2.2.2 Deskundigheidsbevordering

De vaststellingen over de uitvoering van de processen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- de ondersteuning van het onderwijs- en leerproces
- het vooropstellen en bewaken van effecten
- de integratie van onderwijsontwikkeling en -innovatie
- het gebruik van interne gegevens voor evaluatie en bijsturing

Vaststellingen

- De school heeft haar visie op nascholing uitgeschreven. Dit document stelt dat vorming een permanent karakter heeft en dat de school een beleid wil opzetten waarbij zowel rekening gehouden wordt met de behoeften van de school als met de noden van de personeelsleden. Enkele aspecten uit het nascholingsplan zoals het belang van zelfstudie, uitwisselen van informatie en verdere verdieping, geven aan dat er een evolutie is naar een professionaliseringsbeleid. Het is spijtig dat er nog weinig nagedacht is over het belang van intervisie, alhoewel er nu voor de zelfstandige werkvormen daartoe een eerste aanzet is gegeven.
- Het nascholingsteam bewaakt het nascholingsbeleid. De leden van deze werkgroep beluisteren de noden op schoolniveau, zoeken actief mee naar interessante nascholingen en stellen het nascholingsplan op. De twee laatste schooljaren lag het accent op verdere professionalisering over de autisme-spectrumstoornis en over omgaan met probleemgedrag. Na iedere externe nascholing vullen de teamleden een evaluatiefiche die ter beschikking ligt voor iedereen en die verder besproken worden in het nascholingsteam.
- Op schoolniveau werden recent afspraken gemaakt over evaluatiegesprekken, functioneringsgesprekken en verdere opvolging. De functiebeschrijvingen werden opgesteld op niveau van de scholengemeenschap en onderhandeld zoals wettelijk is voorzien. Geregeld organiseert de directeur al functioneringsgesprekken.
- In de gekozen nascholingen is er een goed evenwicht tussen onderwerpen die aansluiten bij de schoolprioriteiten, zoals die onder meer zijn opgenomen in het strategisch beleidsplan, en de individuele noden van teamleden.
- Door de multidisciplinaire aanpak en de vormen van co-teaching krijgen de teamleden heel wat kansen om met en van elkaar te leren. Door samen het verloop van deze activiteiten te evalueren wordt de professionaliteit verhoogd. Mede door de sterke aandacht die gegaan is naar het praktisch werken met de doelenlijsten staan in de teamvergaderingen nog weinig onderwijsinhoudelijke thema's ter bespreking. Gezamenlijke acties daarentegen worden na uitvoering geregeld geëvalueerd op hun onderwijs- en vormingswaarde. Doelgericht hospiteren is op het ogenblik nog niet aan de orde gesteld.

6.3 Logistiek

6.4 Onderwijskundig

6.4.1 Curriculum

6.4.2 Begeleiding

De vaststellingen over de uitvoering van de processen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- de ondersteuning van het onderwijs- en leerproces
- het vooropstellen en bewaken van effecten
- de integratie van onderwijsontwikkeling en -innovatie
- het operationaliseren van een gedragen visie
- het gebruik van interne gegevens voor evaluatie en bijsturing

6.4.2.1 Afstemming andere partners

6.4.2.2 Leerbegeleiding

Vaststellingen

- De leerbegeleiding is, zoals het ook decretaal is opgelegd, gebouwd op de principes van de handelingsplanning. De cyclische aanpak van de vijf fasen van de handelingsplanning is duidelijk. Alle teamleden spannen zich in om de handelingsplanning vlot en efficiënt te laten verlopen. Trimestrieel vergaderen de klassenraden, evalueren ze de vorderingen voor alle leergebieden en ontwikkelingsaspecten, herformuleren ze zonodig de zorgvraag en sturen ze de doelenselectie, de leerbegeleiding en de organisatie en inhouden bij. De rapportering en de organisatie van de oudercontacten sluiten in de tijd aan op de klassenraden.
- De school heeft een ambitieus project opgezet om de documentverwerking van de handelingsplanning te digitaliseren op basis van doelenlijsten met voor ieder leergebied ontwikkelingsdoelen en tussendoelen. Dit document is zowel bedoeld als planningsdocument, verantwoordingsdocument, opvolgsysteem als evaluatie-instrument. Het zal een geleidelijk groeiproces vragen om de doelen verder te verfijnen en op gelijke wijze te interpreteren. Het is een uitdaging voor het middenkader om een evenwicht te vinden tussen vooruitgaan en luisteren en ondersteunen van de teamleden. Omdat niet alle teamleden over dezelfde ICT-vaardigheden beschikken, werd al heel wat ondersteuning op dit gebied aangeboden. Deze ondersteuning zal in de toekomst zeker nog verdergezet moeten worden.
- De beginsituatiebepaling houdt zowel rekening met de cognitieve mogelijkheden van de leerlingen als met attitudinale en socio-emotionele aspecten. Bij nieuwe leerlingen wordt daarenboven gepeild naar de interesses. Wanneer er onvoldoende informatie is, nemen teamleden bijkomende toetsen of tests af, worden de ouders verder bevraagd of wordt contact opgenomen met de vorige school. Na ongeveer drie weken zijn de groepen definitief samengesteld, grotendeels op basis van de taalvaardigheid van de leerlingen maar er wordt ook rekening gehouden met andere aspecten.
- De teamleden trachten een zo goed mogelijke zorgvraag te formuleren. Soms blijft de zorgvraag algemeen maar is er meer detaillering bij de uitwerking. Wanneer de zorgvraag is geformuleerd als 'Help mij om...' of 'Leer mij...' is er een meer kindgerichte omschrijving. Uitzonderlijk formuleren teamleden in de zorgvraag welk effect op sociaal-emotioneel gebied zal nagestreefd worden. Afhankelijk van het onderwerp van de zorgvraag is er in de uitwerking al dan niet een eenvoudige fasering.
- Vanuit de zorgvraag stellen de leraren zowel de (sub)groeps- als de individuele handelingsplannen op. Als het om cognitieve aspecten gaat, is er meer kans op fasering in het individuele handelingsplan. De therapieplannen getuigen van een grote professionaliteit.
- De multidisciplinaire aanpak is een voorbeeld van goede praktijk. Vanuit de eigen professionaliteit draagt ieder teamlid zijn steentje bij om de leerbegeleiding zo optimaal mogelijk te laten verlopen. Alle teamleden stellen zich voldoende flexibel op. Er is een goede samenwerking tussen alle teamleden. Formele en informele overlegmomenten dragen bij tot een gelijkgerichte aanpak.

6.4.2.3 Loopbaanbegeleiding

6.4.2.4 Sociale en emotionele begeleiding

- De sociale en emotionele begeleiding heeft in de school veeleer een preventief karakter. In haar visie op gedragsproblemen stelt de school dat ze vertrekt vanuit een positief opvoedings- en onderwijsklimaat met aandacht voor het welbevinden van de leerlingen. Enerzijds staat een positieve aanpak voorop, toch vindt de school terecht dat het ook nodig is om grenzen te stellen. Daarom is er een gericht aandacht voor het aanbieden van structuur en voor duidelijke afspraken. Uiteraard worden ook de ouders betrokken bij deze aanpak.
- In de klassen is een positief en warm werkklimaat. Goed gedrag en inzet van leerlingen wordt zowel verbaal als door overdachte beloningssystemen bevorderd. De leraren tonen een grote betrokkenheid tot het opvoeden van de kinderen. Het leren gebeurt in goed gestructureerde leeromgevingen waarin de leerlingen toch voldoende vrijheid krijgen om zich te kunnen uiten.
- Uit de handelingsplanning blijkt duidelijk dat ieder kind als een individuele persoon wordt bekeken levend in een eigen sociale context. In de individuele handelingsplanning zijn heel wat zorgvragen gericht op ontwikkeling van de persoonlijke sociaal-emotionele vorming.
- De teamleden gebruiken, volgens de noden van de vestigingsplaats, methodieken die de sociaal-emotionele ontwikkeling bevorderen. De teamleden bieden uit de methodieken activiteiten aan soms als aparte lessen soms geïntegreerd in andere leergebieden. In een aantal thema's van wereldoriëntatie is er een sterke nadruk op het sociaal-emotionele. Onder meer door observatiegegevens en werkhoudings- en gedragslijsten volgen de leraren de verdere ontwikkeling op. Op de teamvergaderingen zijn er geregeld besprekingen van leerlingen met gedragsproblemen zodat alle teamleden op een gelijkgerichte manier mee zorg kunnen dragen. Ook in de rapportering besteden de teamleden uitgebreid aandacht aan de evaluatie van de sociaal-emotionele vorming.
- De school organiseerde een leerlingenbevraging over heel wat aspecten van het schoolleven. De vragenlijsten werden aangepast aan de leeftijd en de mogelijkheid van de leerlingen. Uit de verwerking blijkt dat de leerlingen grotendeels tevreden zijn. Het schoolteam heeft op basis van de informatie een aantal bijstellingen uitgevoerd en nieuwe acties georganiseerd.
- De speelplaatswerking is een voorbeeld van goede praktijk. Het team heeft na de leerlingenbevraging ernstig werk van gemaakt van een verfraaiing van de speelplaats. Beide speelplaatsen zijn kindvriendelijk ingericht. Speelkoffers breiden het aanbod uit. Waar nodig verduidelijken pictogrammen de afspraken. Beginnende leraren worden bij het bewaken ondersteund door ervaren collega's. Een beloningsmethodiek op schoolniveau zorgt voor een grotere betrokkenheid. Leerlingen die gekend zijn omwille van hun gedragsproblematiek worden tijdens de speeltijden opgevolgd.
- In één vestigingsplaats organiseert het team omwille van de zwaardere problematieken een 'time-out' als permanentiesysteem. De doorverwijzing naar de 'time-out' kan gebeuren zowel op vraag van de leerling als op vraag van het teamlid. Over wanneer best doorverwezen wordt, wie de opvang doet, hoe de begeleiding en de verdere opvolging gebeurt, zijn er duidelijke afspraken. Toch hebben teamleden het soms moeilijk om op een gepaste manier het hoofd te bieden aan bepaalde gedragsproblematieken. Verdere nascholing en/of ondersteuning dringt zich hierbij op.

7 STERKTES EN ZWAKTES

7.1 Relevante aspecten waarin de school goed is

- De aandacht voor en de aanpak van het leergebied 'leren leren' getuigt van moed en inzet om met deze leerlingen de decretale ontwikkelingsdoelen na te streven. Door co-teaching tijdens de lessen van bijzondere leermeesters om specifieke methodieken bij te brengen is er meestal een degelijke multiplicatie van de leraarsvaardigheden. Visievorming over leren kiezen en leren plannen vormt in enkele groepen nog een uitdaging.
- Het onderwijs in de Nederlandse taal is erg evenwichtig opgevat. De inzet van alle betrokken teamleden, het gebruik van verscheidene goed gekozen methodieken en de afwisseling in werk- en groeperingsvormen zorgen voor een hoge onderwijskwaliteit, wat ook af te lezen is uit de resultaten voor dit leergebied.
- De multidisciplinaire werking is een voorbeeld van goede praktijk. De professionaliteit van en de samenwerking tussen de teamleden zorgen ervoor dat de afspraken vanuit de handelingsplanning efficiënt worden uitgevoerd.
- De teamleden hebben aandacht voor ondersteuning van het leren, voor de effecten van het leren en voor de verantwoording van wat ze doen. De verantwoording is zowel gericht naar de overheid als naar de ouders en de kinderen en het eigen opvoedingsproject.
- De sociaal-emotionele begeleiding van de leerlingen is voor alle teamleden het uitgangspunt voor goed onderwijs. Het goede klimaat, de veilige en gestructureerde leeromgeving, duidelijke afspraken en regels, de specifieke methodieken vormen een sterk punt van de schoolwerking.

7.2 Relevante aspecten die de school kan verbeteren

- In beide vestigingsplaatsen zijn heel wat aspecten die goed onderwijs garanderen, maar de teamleden zijn daar weinig van op de hoogte. Het is een uitdaging voor het schoolbeleid om het van en met elkaar leren over de vestigingsplaatsen heen uit te breiden en te stimuleren.
- Het leergebied wereldoriëntatie kan nog aan kwaliteit winnen. Visievorming, ondersteuning en intervisie kunnen daartoe bijdragen. Het onderwijs kan nog meer afgestemd worden op de noden en de leefwereld van de leerlingen. Door inhouden in ruime contexten te plaatsen en goed na te denken over welke ankerkennis en vaardigheden nuttig zijn in het vervolgonderwijs en in het maatschappelijk leven, kan het aanbod nog meer doelgericht gepland worden.
- De doelenselectie kan nog verder verfijnd worden door de leerlijnen verder uit te werken. Als de koppeling tussen de lesdoelen en de ontwikkelingsdoelen of tussendoelen voor de teamleden duidelijker wordt, zal er ook meer doelgericht gepland kunnen worden. Om te garanderen dat alle teamleden de doelen op eenzelfde wijze interpreteren is het nuttig dit proces stapsgewijs uit te voeren. Door deelresultaten en praktijkvoorbeelden op schoolniveau bespreekbaar te maken, groeien de inzichten en de kansen dat de teamleden de gehanteerde werkwijze als een meerwaarde voor hun praktijk zullen ervaren.

7.3 Relevante aspecten die de school moet verbeteren

Nihil

8 ADVIES

In uitvoering van het Decreet van 17 juli 1991, inzonderheid het artikel 5, alsmede in uitvoering van het Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de wijze waarop sommige bevoegdheden van de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap worden uitgevoerd van 2 februari 1999 , artikel 10:

is het advies voor erkenning en financiering **GUNSTIG**.

9 REGELING VOOR HET VERVOLG

Nihil

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Guido Aerts

Datum van verzending aan de directie en het schoolbestuur:

Voor kennisname

De directie/het schoolbestuur

Naam: